CUVÂNTUL BISERICII PENTRU RĂZBOIUL SFÂNT

PASTORALA I. P. S. PATRIARH NICODIM

I. P. S. Patriarh Nicodim a dat următoarea pastorală:

NICODIM,
DIN MILA LUI DUMNEZEU ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTILOR, MITROPOLIT AL UNGRO-VLAHIEI, PATRIARH AL ROMANIEI LOCȚIITOR AL CEZAREEI CAPADOCHIEI, ȘI PREȘEDINTE AL SFANTULUI SINOD,

Tuturor binecredincioșilor creștini ai sfintei noastre Biserici ortodoxe române, har și pace dela Dumnezeu, Părintele cel ceresc, iar dela Noi arhierească binecuvântare.

Iubiții mei fii sufletești,

După ce un an de zile, împreună cu voi cu toți, „am stătut și am plâns" durerea și rușinea adusă neamului și Țării noastre, durerile și suferințele la care dulcea Bucovină și scumpa Basarabie smulse din trupul țării au fost supuse de neamul celor fără de Dumnezeu; după ce un an de zile am plâns pe copiii rămași pe drumuri, pe femeile batjocorite, pe preoții chinuiți și izgoniți, ogoarele înțelenite și nimicite, casele părăsite și neîngrijite, bisericile devastate și pângărite, iată, „Domnul Puterilor" pe Care necontenit — zi și noapte — L-am rugat ca „să nu-și țină până în sfârșit certarea Sa", ne-a învrednicit să trăim zilele în care ,răsuflând ușurați de nădejdea marei bucurii ce se apropie, să ne simțim din nou Români, urmașii lui Ștefan și Mihaiu, din coapsa Daciei și-a Romei — santinela răsăriteană a creștinătății și a civilizației.

Români și Românce,

Țara noastră e în războiu cu neamul celor fără de Dumnezeu. Cu drept cuvânt Conducătorul Țării a numit acest răsboiu — războiul sfânt —; căci în el se urmărește nu numai cauza națională a refacerii unor hotare, ci mai ales doborîrea balaurului apocaliptic al bolșevismului, care a prefăcut pravoslavnica Rusie în cuibul tuturor fără de legilor, în cuibul tuturor acelora care au declarat răsboiu chiar lui Dumnezeu, a tuturor acelor cari urmăreau să împrăștie în toată lumea, groaznica lor otravă sufletească.

Alături de glorioasa armată germană și de toate națiunile ce și-au dat acum mâna, națiunea și țara trăiesc marea bucurie de a se număra printre cei ce alcătuiesc oștirea cea sfântă a lui Dumnezeu, în fruntea căreia luptă în chip nevăzut El însuși, pentru nimicirea uriciosului dușman. De aceea, în ceasul acesta de grea, dar și de frumoasă, măreață și sfântă cumpănă, cuvântul meu de părinte duhovnicesc al vostru al tuturora, se îndreaptă cu grijă către fiecare dintre voi, care locuiți pământul binecuvântatei noastre patrii, pământ plămădit cu sângele părinților și strămoșilor noștri, pământ din care nici un bulgăre nu este neamestecat cu sânge de eroi; către voi toți, care simțiți curgând în vinele voastre acelaș sânge, care vorbiți aceeași limbă și vă închinați la acelaș altar. Și de mi-ar fi cu putință, aș împărți inima mea în mii de bucățele ca să pun în inima fiecăruia dintre voi câte o fărâmă și astfel să mă simțiți tot atât de aproape pe cât vă simt eu, cu grija și cu iubirea mea.

Iubiții mei fii, Români și Românce de pretutindeni!

Cuvântul meu se îndreaptă către voi toți ca să vă strig din toată inima: luptați-vă cu vitejie, luptați-vă cu credință, căci voi faceți parte de Oștirea lui Dumnezeu și luptați lupta cea sfântă.

Prin glasul Conducătorului Țării, Dumnezeu însuși ne cheamă și ne trimite la luptă. Luptați-vă deci toți, Români și Românce, căci „cu noi este Dumnezeu". Lupta voastră va aduce nu numai desrobirea fraților noștri, ci, odată cu aceasta, desrobirea milioanelor de ruși, cari de douăzeci de ani duc cu cea mai mare greutate jugul bolșevic. Lupta voastră va aduce biruința crucii.

De aceea cei ce vă aflați la hotarele Țării pe uscat, pe apă sau în văzduh, puneți acum pieptul vostru pavăză și făcându-vă vrednici de moștenirea strămoșilor, duceți cu bărbăție lupta, înfruntând toate greutățile ei, oricare ar fi jertfa ce vi s'ar cere pentru aceasta!

Cei ce vă aflați la vatră: soții, copii, părinți, luptați și voi! Căci cu toți suntem în răsboi. Nu numai cei de pe front trebuie să fie pururea treji și gata de orice luptă oricât de grea, tot astfel cei dela vatră trebuie să fie pururea în luptă.

Împliniți-vă cu mai multă sârguință fiecare, la locul vostru datoria, munciți mai mult, mai cinstit, mai cu tragere de inimă! Postiți și vă rugați lui Dumnezeu pentru neîntârziata biruință a armatelor noastre! Păstrați-vă liniștea și toată nădejdea în strălucita biruință a dreptății!

După cum cei de pe fronturile de luptă îndură atâtea suferințe, tot astfel și noi cei dela vatră să primim toate greutățile care însoțesc războiul, fără cârtiri și fără supărări.

Cei de pe front își varsă sângele. Cei dela vatră să-și dea munca lor neostoită și dragostea lor întreagă în felul în care fiecăruia îi va fi cerut.

Pâinea să nu pară deci nimănui prea mică sau prea amestecată, ordinele autorităților să nu pară prea aspre sau prea grele, alimentele să nu pară prea scumpe sau prea puține, impozitele să nu pară prea mari sau prea multe, îndatoririle ce ni se cer să nu pară nimănui prea apăsătoare, bombardamentele vrăjmașe să nu pară prea înspăimântătoare, jertfele ce se vor cere să nu pară nimănui prea mari.

Căci, iubiții mei fii sufletești, chiar un lucru mic de ar avea cineva de făcut și tot trebuie oarecare suferință ,oarecare jertfă.

Se coase un nasture și se consumă ață, timp, stăruință; dar mai întotdeauna cel ce coasă, primește și o împunsătură de ac. Dar când e vorba de refăcut o țară și mai vârtos de refăcut credința creștină în milioane de oameni? Ce jertfă va fi atunci prea mare? Și ar fi cu putință oare fără jertfe sau fără suferințe?

Nici să cugetăm așa ceva! Ci, toți să fim gata a jertfi nu numai timpul, munca, avutul, dar chiar viața noastră pentru a ne putea număra printre luptătorii Crucii, printre ostașii lui Dumnezeu.

Iubit cler drept credincios!

In războiul, în care din mila lui Dumnezeu ne aflăm Biserica își are, ca întotdeauna, rolul ei covârșitor. Pe amândouă fronturile, pe care se duce lupta — la hotarele țării sau la vatră — Biserica trebuie să-și împlinească acest sfânt rol prin străduința fără odihnire și până la jertfă, a Prea Cucernicilor Voastre.

Deci, la hotare, în luptele încleștate ce se dau pentru biruința Crucii, pentru desrobirea fraților și a brazdei strămoșești, voi țineți mereu aprinsă în sufletele luptătorilor candela nădejdii în desăvârșita biruință a dreptății lui Dumnezeu! Aflându-vă pururea „cu Crucea'n fruntea" armatelor, înflăcărați pe toți cu pilda voastră de curaj, de avânt și de credință, fiind în acelaș timp părintele la care tot luptătorul să-și găsească înțălegerea și mângâerea.

Puneți în lucare tot harul preoției voastre, prefăcându-vă prin el, în stâlpi de foc care să lumineze tuturor. Invățați pe luptători ca disprețuind moartea cu tot sângele rece, să se avânte împotriva dușmanului de lege și de neam și, sub steagul Crucii, să ducă peste tot pacea Evangheliei Domnului Hristos!

Arătați-le că cei ce își vor da astfel viața, vor fi nu numai eroi naționali, dar și eroii credinței celei adevărate, și că prin aceasta păcatele lor vor fi iertate de bunul Dumnezeu și sufletele lor așezate în împărăția cea plină de lumină neînserată!

Dar, cuvântul meu se îndreaptă tot cu atâta stăruință, și către cei ce sunteți pe frontul dela vatră.

Cinstiți Părinți vă îndemn cu Apostolul Neamurilor: „Luați seama la turma în care Duhul Sfânt v'a așezat!" Nu părăsiți din ochi nici o clipă turma ce vi s'a încredințat spre păstorire, căci să știți că în orice clipă pot intra într'însa „lupii răpitori".

Voi sunteți ofițerii armatei dela vatră. Fiți pururea în mijlocul ei! Nu încetați a învăța, a întări, a mângâia, a pildui, a lupta! Țineți bisericile deschise și chemați poporul la rugăciune pentruca, pe aripi nevăzute, să trimiteți armatei dela hotare întărire sfântă! Puneți la inima poporului în tot mai mare lumină încredințarea „Că cu noi este Dumnezeu!" Amintiți-i tot mai des „că de n'ar păzi Domnul cetatea, în zadar se ostenesc cei ce păzesc" și că „ajutorul nostru cel mare e la Domnul, Cel ce a făcut cerul și pământul", că prin acest ajutor orice necaz se ușurează, orice întristare se mângâie, orice temere se împrăștie, căci „Domnul este ajutorul meu, de cine mă voi teme; Domnul este păzitorul vieții mele, de cine mă voi înfricoșa"

Ingrijiți mai de aproape ca până acum de toate familiile celor mobilizați și faceți așa fel ca să nu ducă lipsă soțiile și copiii lor! Alcătuiți cete de ajutorarea acestor familii, cete care să le muncească ogoarele și să le strângă roadele. Faceți să circule tot mai neîmpiedecat și tot mai regulat ajutorul celor mai cu stare către cei mai lipsiți. Ștergeți „toată lacrima dela toată fața", descrețiți frunțile și mângâiați inimile cele întristate sau prea îngrijorate.

Indemnați poporul la liniște, la ascultare și la muncă. Cultivați încrederea în strălucita victorie a armatelor aliate și țineți aprinsă flacăra iubirii de Patrie.

Urmăriți și descoperiți pe vrăjmașii Țării, cari umblă în ascuns să strecoare știri mincinoase, producătoare de îngrijorări și chiar de turburări sufletești.

Conducând sufletește armata dela fronturi sau pe cea dela vatră, dovediți-vă preoții lui Hristos, cari mângâie, ceartă, îndeamnă, sfințesc și care — oriunde s'ar afla — aduc lumină, destindere, curaj, încredere.

Conducând sufletește pe poporul românesc în războiul cel sfânt al desrobirii fraților și a credinței, voi veți putea să vă socotiți pururea liturghisind Domnului, și astfel binemeritând răsplata „slugii bune și credincioase" ceeace eu v'o doresc tuturor.

Iubiți mei fii sufletești:
cler și norod binecredincios!

In fruntea răsboaelor celor drepte stă însuși Dumnezeu. Nu vă temeți dar de altă ceva decât de păcat și, spuneți dușmanilor, prin armele, prin răbdarea, prin munca și prin credința voastră: „Murim mai bine în luptă cu gloria străbună decât să fim sclavi iarăși în vechiu-ne pământ"; spuneți-le și arătați-le că „pentru cel ce ne iubește, tot ce avem noi dăm cu drag, dar când neamul ni-l hulește și dușman ne vine'n prag, mii de oști cu el s'aducă, noi suntem români destui, când de piept cu noi s'apucă, aibă-l Ceru'n mila lui"; spuneți-le că dreptatea nu poate zace'n lanțuri", că nu s'a văzut încă „cel drept părăsit de Dumnezeu sau copiii lui cerșind pâinea" că noi „ne apărăm sărăcia și nevoile și neamul", dar că din pământul strămoșesc și din credința creștinească, noi nu dăm nimica.

Imbărbătați-vă în luptă și întăriți-vă în suferință, și fiți siguri că foarte curând vom sărbători într'o țară mărită, întărită și înfrumusețată, biruința cea mare. Recunoscători bunului Dumnezeu, „Care ne-a fost din veci părinte și stăpân", să-l rugăm pentru sănătatea Führerului Adolf Hitler și a glorioasei sale armate, pentru sănătatea Conducătorului Țării, Generalul ANTONESCU, suflet călit în suferință și întărit în credința cea curată și pentru sănătatea și fericita domnie a Majestății Sale Regelui Mihai I.

Eu binecuvintez lupta voastră, suferința, munca și răbdarea voastră a tuturora. Eu îngenunchez ziua și noaptea și mă rog Stăpânului celui din ceruri, să vă întărească brațul, să vă lumineze mintea, să vă sporească nădejdea și puterea de răbdare, să vă țină întreagă sănătatea trupească și sufletească și să vă înmulțească puterea. Voi fiți vrednici de chemarea unică ce aveți de a vă dovedi adevărații și singurii stăpânitori ai meleagurilor pe care ne-a găsit istoria, pentrucă aici ne-a așezat Dumnezeu.

Și cu toții, cu pace și cu smerenie plecând genunchile noastre, să ne rugăm Domnului zicând:

Doamne Iisuse Hristoase — Fiul lui Dumnezeu celui viu și Mântuitorul sufletelor noastre, primește „în sfântul și cel mai presus de ceruri și înțălegătorul tău jertfelnic" truda noastră, suferința, credința și lupta noastră, pe care noi le așezăm smeriți la picioarele tale ca pe o neînsemnată jertfă.

Izbăvește Doamne, Țara aceasta, întru care se proslăvește numele Tău, izbăvește-o Doamne de foc, de sabie și de venirea asupră-i a altor neamuri".

Intărește Doamne cu puterea Ta pe prea înălțatul nostru Rege Mihai I, pe Conducătorul Statului și al armatelor luptătoare și pe vitejii noștri aliați, pe care i-ai ales să facă dreptate între popoare. Umbrește-i Doamne cu harul tău la zi de războiu și întărește vârtutea lor.

Pomenește Doamne, sfânta ta sobornicească și apostolească Biserică, cea dela margeni până la margenile lumii, pe acre ai răscumpărat-o cu scump sângele Tău și curățește sfintele tale altare de pângărirea ce li s'a făcut de către cei fără de lege!

Mântuește Doamne Poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta, biruința binecredincioșilor asupra celor protivnici dăruiește și cu Crucea Ta păzește pe poporul Tău.

Amin.

† Nicodim

Patriarhul României

Echipe de voluntari preoți

Drept ecou al celor scrise în articolul „Biserica în slujba neamului", am primit dela un inimos preot ardelean o scrisoare, în care între altele îmi scrie și următoarele:

„Cum Basarabia are nevoie de o redresare morală, ce nu poate veni decât dela Biserică prin slujitorii ei, aici în Ardealul liber, încă ne găsim mulți preoți ce am fi gata să ne punem toată contribuția noastră și tot elanul nostru câștigat în școala marelui Ierarh — Nicolae Ivan — și a sfetnicilor săi, în serviciul Bisericii noastre, acolo în Basarabia, ca astfel unirea sufletească să se poată cimenta pentru vecie, fără ca o putere omenească să poată vreodată să mai desbine această provincie și pământ românesc. Deci ne adresăm P. S. Voastre, ca unul ce ne cunoașteți și vă cunoaștem, ca să fiți interpretul dorinței noastre pe lângă cei de sus, și la timpul oportun să putem dărui toată viața noastră și puterea de muncă și priceperea noastră Bisericii și Neamului nostru".

M'a impresionat scrisoarea părintelui Vasile din Măguri și după ce am făcut cunoscută propunerea c. sale celor în drept, am socotit de bine să o [illegible] la cunoștința obștească.

Este o idee minunată, care sunt convins că va avea răsunet și îndemn în sufletele multor preoți plini de entuziasm misionar, și în curând ministerul cultelor va avea echipe de voluntari preoți din diferite eparhii gata să plece pe frontul duhovnicesc al Basarabiei.

Alegerea lor trebue să fie voluntară, eparhiile având să dea numai girul vredniciei lor morale și pastorale. Unii dintre ei vor sta numai un anumit timp, altii însă vor rămânea pentru totdeauna, pentru continuitatea lucrului început și fiindcă se vor lega sufletește de poporul basarabean bun și credincios.

Cum în aceste echipe vor merge numai preoți cu entusiasm pastoral încercat, prin munca lor vor trezi și vor face să trăiască o nouă viață religioasă plină de prospețime, încât păstoriții lor în curând vor uita toate urgiile diavolilor roșii. In acest chip preoții voluntari vor fi de cel mai real folos stăpânirii românești, în greaua muncă de reorganizare ce trebue înfăptuită în scumpa noastră Basarabie.

Fiecare preot voluntar pe lângă entuziasmul pastoral ar avea drept stimulent și conștiința locului de baștină. Mulți ar duce metode noi de lucru pastoral, priceperi gospodărești și alte lucruri bune, luându-se la întrecere în munca lor, cu preoții din celelalte eparhii sau provincii. Intâlnirea pe câmpul misionar i-ar apropia sufletește, ștergând asperitățile provinciale, cari mai dăinuesc și cari împiedică atât de mult adevărata unificare sufletească atât de trebuitoare României noui, pe care o clădește cu atâta trudă Conducătorul Statului.

Prevăd un mare succes Bisericii noastre prin aceste echipe de voluntari preoți, de aceea sunt sigur că ideea va fi îmbrățișată cu entuziasm de către toate eparhiile, așa după cum a îmbrățișat-o ministerul cultelor.

Iată un strălucit prilej pentru preoții buni să șteargă rușinea ce au pus-o nu de mult pe obrazul preoțimei, o ceată de preoți nesocotiți.

Arhiereu EMILIAN D. ANTAL

Basarabia și românii de peste Nistru

Evoluția istorică și dreptul politic al românilor transnistrieni

II

CONTINUITATEA VIEȚII ROMÂNEȘTI PESTE NISTRU

Denumirea localităților de peste Nistru și pronumele locuitorilor transnistrieni arată că un număr însemnat de Români au plecat din Basarabia. Astfel satul Hlinoaia din jud. Hotin are corespondentul său în apropiere de Tiraspol, unde se află o fabrică foarte importantă de conserve. Orașul Dubăsari cu satele Jora, Speia, Slobozia, Tocmagiu, Goian, Molovata și multe altele le găsim pe amândouă malurile Nistrului. In apropiere de Balta, cu mult mai departe de Nistru, iarăși găsim sate cu nume românești ca Lăpușna, al cărui locuitori sunt veniți din ținutul Lăpușnei basarabene.

Nu mai puțin, documentele ne mărturisesc cum în vechime Românii stăpâneau amândouă malurile Nistrului. Moșiile boerului Jora se întindeau pe amândouă malurile râului dela Jora până la Dubăsari. Proprietar al orașului Ihurluc a fost basarabeanul Găină, etc.

Legătura acestor frați cu restul Neamului s'a menținut întotdeauna. Din orașele basarabene, devenite istorice prin legăturile lor, sunt de remarcat: *Hotinul* ce comunica cu Românii din gubernia Cameneț-Podolsc; *Soroca* ce făcea legătură cu Țicănăuca; *Orheiul* ce se lega printr'un vad cu Dubăsariul; și *Tighina* pe unde se făceau legături cu transnistrienii prin *Speia*.

Astfel, prin Soroca se retrage din Moldova *Ion Potcoavă*, hatmanul cazacilor, printre care conaționalii săi jucau un rol însemnat. Mai târziu Soroca ajunge punct de popas pentru Duca-Vodă, domn al Moldovei și Ucrainei moldovenești. Mai târziu, pe timpul lui Petru cel Mare și Dimitrie Cantemir, Românul Simeon Pălii, colonel în armata țarului, recrutează un număr însemnat de Români din ținutul Sorocii, cu care se așează la Hoastov.

Tighina a jucat un rol nu mai puțin însemnat în viața Românilor transnistrieni. Pe acolo Românul *Matei Sgură*, ministru de externe al lui Mazepa, hatmanul Ucrainei, trecea peste Nistru pe Românii basarabeni, ce se recrutau în armata ucraineană. Pe aici a trecut în Rusia și Românul Apostol Ghigeci, cu cohorta de Moldoveni, recrutați din regiunea codrilor Tigheciului din Basarabia.

Tot de aici ,dela Varnița, lângă Tighina, își trage obârșia Dănilă Apostol, hatmanul Ucrainei, eroul cel mai vestit pe care l-a avut vreodată Căzăcimea ucraineană.

Iată atâtea dovezi care arată că Românii de peste Nistru au dus o viață comună cu frații lor basarabeni și că ei ocupă un teritoriu, ce e drept, puțin cunoscut în istoriografia noastră, dar care a fost, este și va fi românesc.

Granița rusă însă ajunsă la Nistru a aruncat haine de doliu asupra Românilor de peste Nistru. Nistrul devenise râu blestemat, care a împărțit frații, după cum ne spune bătrânul cântec transnistrian:

Nestru, Nestru, apă blăstămată
Di când pi tini ți-am trecut
Să la Bug m'am dipărtat
Tu din mal în mal ai crescut
Să pi frații miei din Moldova [bu-i văd
Din pricina muscalului prăpăd.

Peste 20 de ani, la 1812, Rusia ocupă și restul Moldovei dintre Nistru și Prut, dându-i numele de Basarabia.

Dela acea dată, Basarabia ca cea mai apropiată de trunchiul Moldovei ,servește ca îndrumător național și far de lumină pentru transnistrieni în lupta grea croită de vitregia vremurilor. Cot la cot, Românii depe cele două maluri ale Nistrului se sbat pentru menținerea graiului strămoșesc.

In anul 1910, la Balta, fosta capitală a Republicii autonome sovietice moldovenești, ia ființă mișcarea religioasă condusă de preotul român, Inochentie, basarabean, ca o reacție împotriva înlăturării limbii românești din biserică.

Revoluția rusă din 1917 îi pune în mișcare pe toți Românii din fostul imperiu țarist. Pătura țărănească de peste Nistru cere drepturi naționale, întrucât *„toate satele depe malul stâng al Nistrului sunt românești".*

Congresul învățătorilor moldoveni, ce a avut loc la Chișinău, în capitala Basarabiei, la 1917, a cerut dela guvernul provizor al Rusiei, ca Moldovenii de peste Nistru să fie alipiți la Basarabia, pentru a avea aceiași conducere religioasă și culturală. Pentru Românii din Caucazia și alte ținuturi îndepărtate, s'a cerut autonomia național-culturală.

Congresul din Odessa dela 29 Mai — 2 Iunie 1917 a mai cerut:

a) Obligativitatea învățământului național;

b) Inființarea unei secțiuni de limba română la Universitățile din Kiev și Odessa;

c) Personalul funcționăresc de la sate și Corpul didactic să fie de origină etnică română;

d) Inființarea unei episcopii românești la Tiraspol sau Dubăsari.

La Congresul soldaților basarabeni dela 21—28 Octombrie 1917, la Chișinău, în care s'a proclamat autonomia Basarabiei, Toma Jalbă, reprezentantul simbolic al Românilor de peste Nistru, a cerut cu insistență realipirea acelor Români la Basarabia spunând între altele: *„Dacă voi, Români basarabeni, ne veți uita, atunci noi vom săpa malul Nistrului și vom îndrepta apa dincolo de pământul nostru. Căci mai bine să-și schimbe râul mersul său, decât să rămânem noi, frații, depărtați unii de alții".*

Ca urmare, Sfatul Țării care a proclamat Unirea Basarabiei cu România, a cooptat zece Români de peste Nistru ca membri în acest for înalt și cinci, în Comisia pentru organizarea bisericească pe baze românești.

Sentimentul Românilor de peste Nistru s'a învederat și mai mult la Congresul lor național ce a avut loc la Tiraspol, la 17—18 Decembrie 1917, stil vechi, la care au luat parte delegații oficiali ai Sfatului Țării din Basarabia și reprezentanții Ardealului.

Țăranii delegați au cerut Unirea imediată a Românilor de peste Nistru cu întreg Neamul românesc ,arătând că acesta este mandatul, cu care au fost însărcinați de către săteni. Evenimentele însă au împiedecat dorința lor. Granița între România și Uniunea sovietică a fost fixată la Nistru. Iar guvernul sovietic a înființat, la 12 Octombrie 1924, *Republica moldovenească autonomă.* Acest stat autonom a servit însă numai ca o unealtă în vederea unei agresiuni în Balcani și, în primul rând, împotriva României.

Astăzi însă a sosit momentul ca glasul de mai sus al fraților de peste Nistru să fie auzit de o lume întreagă. In primul rând, acest glas, care de veacuri a fost încolțit de străini, trebue să fie auzit și primit la inimă cu căldură de întreaga suflare românească, căci el este trup din trupul nostru și sânge din sângele nostru, Transnistrienii urmând a avea aceiași soartă comună cu Basarabenii, recunoscută chiar de Soviete prin creearea Republicii moldovenești de peste Nistru, la care alipise Basarabia.

N. SMOCHINĂ

NOTA. — *Articolul: „Basarabia și românii de peste Nistru" publicat în numărul nostru de eri era semnat N. Smochină. Din eroare de tipar n'a apărut semnătura.*

Declarațiile d-lui ing. C. Bușilă, ministrul lucrărilor publice și al comunicațiilor făcute presei

Aseară, la ora 8 jum., d. ing. C. Bușilă, ministrul lucrărilor publice și al comunicațiilor, a convocat, la minister, pe reprezentanții presei din Capitală, cărora le-a făcut următoarele declarații:

Primind sarcina de a conduce departamentul lucrărilor publice și al comunicațiilor cu care am fost onorat de către Conducătorul Statului, consider că execut o obligațiune pe care fiecare din noi este obligat a o satisface, în actualele împrejurări când d. general Antonescu conduce trupele germano-române pentru a restabili mândria națională și a ne întregi frontierele noastre etnice.

Căci cred că atunci când frații noștri își sacrifică viața pentru țară și civilizație, cu toții avem datoria de a aduce o cât de mică contribuție la așezarea de mâine a României în noua ordine europeană.

Nu este momentul de a expune programe asupra activității ce voi urmări în conducerea acestui departament. Mă rezum a afirma că înțeleg și voi urmări a da acestui minister rolul ce trebue a avea în activitatea economică a țării; centralizarea tuturor chestiunilor privitoare la lucrările publice și a comunicațiilor. Și înțeleg a îndruma ministerul pe o cale de cel mai puțin birocratism, bazând activitatea efectivă prin inițiativa cea mai largă ce înțeleg a da diferitelor organisme exterioare, încărcate cu mare răspundere însă; și fac apel la întregul personal să-și pună în serviciul țării și neamului românesc toată priceperea, puterea de muncă și o activitate corectă și obiectivă. Numai așa vom putea realiza o operă folositoare.

In actualele împrejurări se cere ca să conlucrăm alături de armata țării și să îndreptăm stricăciunile barbariei bolșevice. Toate serviciile ministerului lucrărilor publice lucrează în această direcție; ele dau concursul necesar armatei; și am satisfacția să constat că atât drumul de fier, cât și administrațiile drumurilor, căilor navigabile, telegrafelor și telefoanelor își dau toate silințele ca printr'o muncă fără preget, să facă ca viața să nu sufere nici între vechile frontiere de până eri nici în teritoriile pe care viteaza noastră armată le realizează, pentru a începe să ne închegăm țara în frontierele sale etnice.

Am toată încrederea în personalul ministerului de care sunt legat dela începutul carierii mele; contez pe întregul personal și în special contez pe colegii mei ingineri de care mă leagă o activitate desfășurată în comun în domeniul tehnicei românești. Alături de acest personal, sper a putea satisface încrederea ce mi s'a acordat.

Iar azi țiu să-mi exprim toată recunoștința departamentului ce conduc pentru toți acei ingineri, tehnicieni și muncitori, cari nu pregetă să-și expună viața pentru a restabili, sub focul dușmanului, mijloacele noastre de comunicații și să pună în stare de folosire toate lucrările necesare pentru binele țării.

❖

La o întrebare pusă de noi, d. ministru ne-a declarat că între Cernăuți și Capitală s'au reluat comunicațiile telegrafice și telefonice, iar în interiorul orașului în câteva zile se vor restabili toate firele.

Se lucrează stăruitor în regiunile eliberate din Bucovina de Nord și Basarabia la refacerea podurilor și căilor ferate distruse de bolșevici. La opera de refacere conlucrează geniul militar german și brigada de căi ferate române.

In privința corespondenței pe întregul cuprins al țării, d. ministru ne-a asigurat că a dat dispoziții ca să se înlăture întârzierile de expediție a cărților poștale, așa ca ele să ajungă la destinație în cel mai scurt timp posibil.

In încheere, d. ministru ne-a declarat că prețuește rolul presei și înțelege să păstreze un contact strâns cu ea, în interesul general al țării.

C. FULGA

NAȚIUNEA SOLIDARĂ

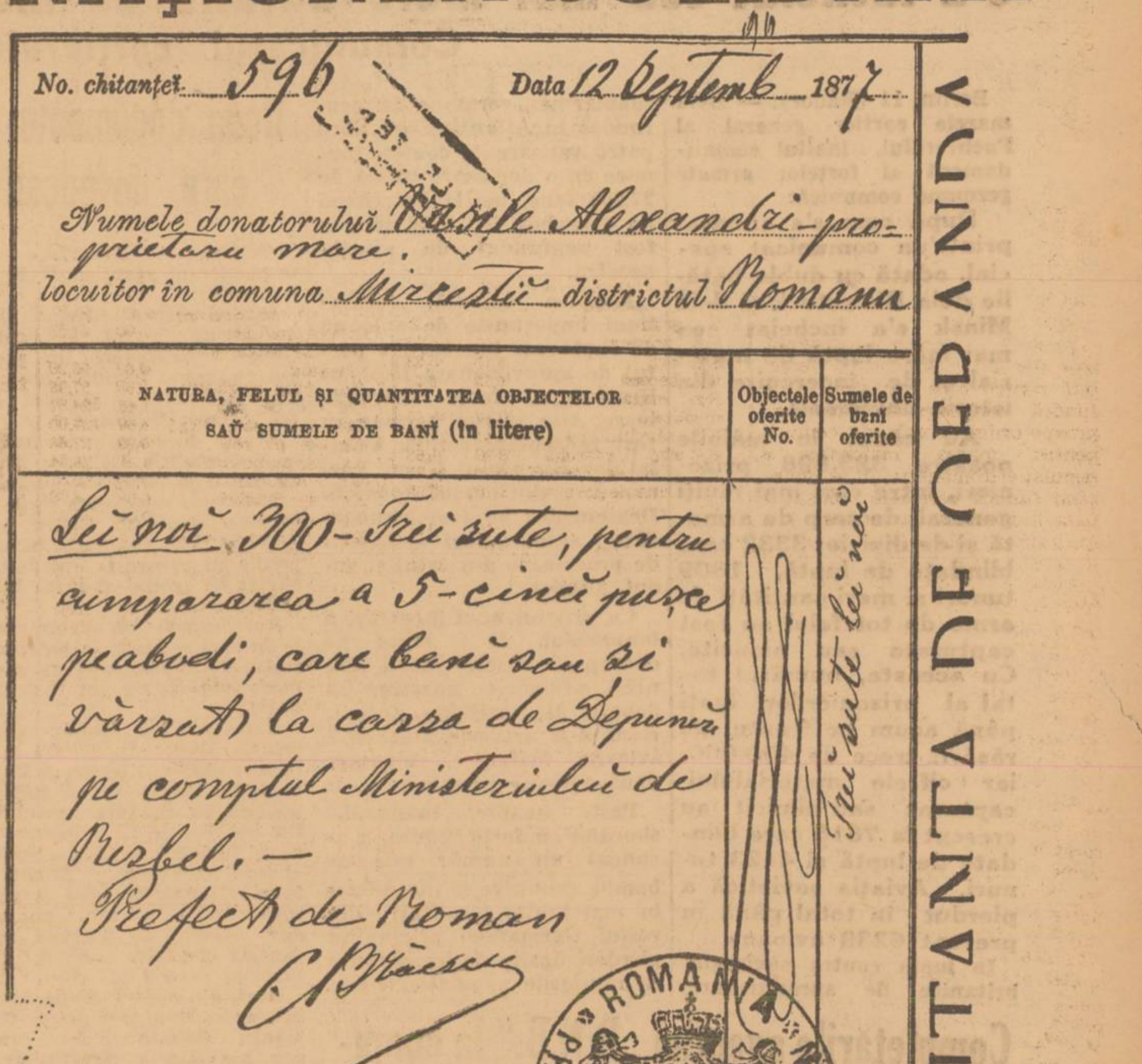

No. chitanței 596 Data 12 Septemb 1877

Numele donatorului Vasile Alexandri - proprietaru mare.
locuitor în comuna Mircestii districtul Romanu

NATURA, FELUL ȘI QUANTITATEA OBJECTELOR SAŬ SUMELE DE BANI (în litere)	Objectele oferite No.	Sumele de bani oferite
Lei noi 300 - Trei sute, pentru cumpărarea a 5 - cinci pușce peabodi, care bani sau și [illegible] la cassa de Depuneri pe comptul Ministerului de Resbel. — Prefect de Roman [illegible]		Trei sute lei noi

COMISIUNEA PRIMITOARE
Semnați:

QUITANTA DE OFERANDA

ROMANIA PREFECTURA DISTRIC. T. ROMAN

In toate timpurile, ori de câte ori primejdiile s'au abătut asupra neamului nostru, românii toți au fost gata pentru toate jertfele.

Grija înzestrării oștirii, a ajutorării răniților, grija pentru urmașii celor căzuți, apărarea familiilor celor de pe front împotriva speculanților, toate acestea formează tradiția noastră neostenită dela străbuni și menținută din generație în generație.

D. locot. Lupei V. Gheorghe ne-a comunicat textul unei chitanțe din 12 Septembrie 1877 — pe care-l reproducem mai jos — în care prefectul de Roman atestă că a primit 300 lei noi, pentru cumpărarea a 5 pusce „peabodi", bani donați de VASILE ALECSANDRI, mare proprietar, bardul dela Mircești, ale cărui versuri sunt și astăzi o podoabă a liricei române.

Și eri, ca și azi, totdeauna, fie bogat, fie sărac românul pune în preocupările sale în primul rând ideea de neam și nu ezită în fața nici unei jertfe când este în joc apărarea moșiei strămoșești.

JURNAL DE RĂZBOI

AM FOST LA RUȘI!

Povestea adevărată a unui bombardament aerian

In dimineața aceea am fost sculați din somn într'un chip destul de neplăcut: ne-au bombardat rușii.

Cum însă tradiția roșie cere probabil ca bombele lor să nu-și nimerească ținta, bolșevicii au respectat și de data aceasta consemnul, făcând ravagii... într'un lan verde de ovăz din preajma aerodromului.

După ceai, am fost chemați în sala de informație a unității noastre, unde ni s'a comunicat ce avem de bombardat.

NE PREGATIM MISIUNEA

In sfârșit, suntem gata de plecare. Fiecare, preocupat, și-a măsurat cu înfrigurare distanța ce-o are de parcurs, și-a notat toate schimbările de cap compas din cuprinsul traectului, a făcut calculul timpului dintre repere și și-a rememorat cifrele elementelor ce trebuesc puse pe vizor înainte de bombardare.

Ni s'a făcut traectul, obiectivul, înălțimea, numărul și încărcătura aparatelor.

Afară, motoarele ținute câteva clipe în plin, umplu văzduhul cu o simfonie de oțel asurzitoare.

Personalul tehnic de pe teren face ultimele verificări în jurul avioanelor. Toți sunt calmi. Luptând cu viforul de trombă al elicelor, ordinele se încrucizează scurt:

— Schimbați mitraliera din turela de pe nr. 21!...

— Puneți contactul la toate bombele de 50...

DECOLAREA

Vocea liniștită a comandorului stârpește dintr'odată tumultul din sala de informații, în care fiecare echipaj, cap de patrulă, sau comandant de escadrilă își strunește echipajele sau coechipierii de bord, dându-le sfaturi, indicații și formule strașnice ca să iasă din ori și ce „încurcătură".

— Domnilor, toată lumea trece la avioane! Peste 8 minute decolarea. Fiecare echipaj să-și ție bine locul în formație, și capii de patrulă să nu mă piardă din vedere. Sunt în avionul din cap.

Ne-am sculat cu toții în picioare. Domolind din nou pentru o clipă sgomotul, comandorul ne adaogă zâmbind:

— Drum bun mă băeți și cu Dumnezeu înainte!

Ne îmbulzim cu toții spre ușe și în câteva clipe suntem în carlingă. Avem toți căștile în în cap și hamurile parașutelor prinse strâns peste combinezoane.

Intorc maneta de intercomunicație și vocea radiotelegrafistului din turelă îmi ajunge ascuțită în ureche, în ciuda motoarelor care se 'nfierbuntă mugind pe loc, gata să țâșnească peste nemărginirea orizontului.

Deodată, undeva pe câmp, un fanion roșu a dat semnalul de plecare. Avionul cap, avionul comandorului, hurue răgușit și se năpustește înainte în sgomotul motoarelor.

Intr'o clipă îl urmăm toți.

Pământul fuge înfiorător de iute sub noi. Câteva salturi și ne-am deslipit de teren cu toată încărtura de bombe și carburantele pe care avionul le-a înghițit în măruntaele lui de oțel.

Sburăm în formație către Nord. Soarele ne poleiește la toți aripile, mângâindu-ne parcă cu sărutul lui de aur.

Pentru o ultimă oară ne aruncăm ochii spre terenul de unde am plecat, înecat în verdeață și în ceața vânătă a dimineții.

Și ne-am făcut cu toții cruce.

Privesc busola și apoi ceasul: e 7 fără 20.

AM TRECUT PRUTUL

La locul fixat dinainte, vânătoarea noastră ne-a eșit înainte pe cer.

Săgețile astea mici și sclipitoare, în care licăresc privirile calde ale unor prieteni, ne fac să nu ne mai simțim singuri pe cer.

Știindu-ne protejați de acești frați de arme ai văduhului, atât de invidiați (nu sunt ei oare „vedetele" cari se pot bucura de cele mai strălucite victorii?), schimbăm direcția de sbor, și dintr'un viraj larg spre dreapta ne îndreptăm spre inamic cu soarele în față.

Curând, o vână grea de argint șerpuește în negura dela picioarele noastre.

Pipăindu-mi microfonul minuscul fixat sub bărbie în căptușeala căștii de piele, îmi anunț echipajul:

— Atențiune băeți, am trecut Prutul!

LA OBIECTIV

Nu știu dece, dar minutele au început să se scurgă din ce în ce mai greu. Cu cât intrăm mai adânc în liniile roșiilor nodul din gât mi se face tot mai mare.

Să-mi fie oare frică? Imposibil, mă conving singur și ca să înlătur orice nedumerire încep să vorbesc cu echipajul.

— Voi ce faceți mă pe acolo? N'ați dibăcit încă nici un rusneac? Slab, slab de tot...

Deșteptați parcă dintr'o beție letargică, încep toți să vorbească pe nerăsuflate. Trăgătorul, care stă pe burtă în coada avionului și ține, tot timpul, mitraliera îndreptată spre pământ, spune indignat:

— Tiii, da prost au mai prășit ăștia porumbul. Ia te uită, e plin de bălării. Se cunoaște că e bolșevici...

Dar un viraj ușor spre stânga al întregei formații ne oprește brusc tot debitul vocal.

Privesc atent spre dreapta. Jos, pe teren, de sub o muche de deal un șirag întreg de flăcări ascuțite licăresc rapid, în răstimpuri regulate.

— Trag în noi!

Sus, deasupra noastră, globușoare albe de fum ne arată că rușii n'au țintit nici acuma bine.

Mărim viteza și menținem cu îndârjire formația, deși suntem la o înălțime foarte critică: 1600 de metri.

Secundele trec acum atât de greu, încât înțeleg de ce spun aviatorii câte odată că, „le-au stat ceasul".

In sfârșit, a sosit și clipa supremă de încordare. In botul nostru se zărește sclipind neagră și lungă o gară mare:

Toți ne-am trezit strigând în acelaș timp: obiectivul!

AICI A FOST O GARA

Am trecut peste gară strânși ca la defilare.

Trage A. C. A.-ul roșu în noi și nimerește mai lesne la grămadă? Se poate. Dar trebue să nimicim obiectivul. E doar cel mai însemnat nod de comunicație al inamicului, unicul punct pe unde îi pot veni întărituri sau pe unde va putea să fugă.

Motoarele, parcă chiar și ele au înțeles cât de grele sunt clipele prin care trecem, și trag vârtos răsucind sfredelul nevăzut al elicei, într'o huruială de furtună răzbunătoare.

Suntem la obectiv!

Atâta știm.

Bombele au început dintr'odată să cadă greu spre pământ.

Un fum gros și negru, sclipiri fulgerătoare de foc și un nor mare de rămășițe împroșcate în înaltul cerului ne arată că am nimerit în plin gara, un pod, depozitele, macazurile, magaziile, șinele și două trenuri cu soldați sunt prefăcute în țărână.

— Uraaaa, uraaaa, se aude răcnetul general al echipajului.

— Victorie!

—I-am făcut arșice, fraților, adaogă unul mai ghiduș.

Broboanele nădușelii mi-au apărut sub cască. Mi-e nespus de cald și aș vrea ca într'o clipă să fim întorși acasă. Dar calea e lungă și misiunea încă nu s'a terminat.

BARAJUL

Parcă inima a început să bată iar mai liniștită. M'am descoperit chiar zâmbind, când am băgat de seamă că nodul ce-l aveam în gât mi-a pierit. Se vede că o fi căzut și el la ruși împreună cu bombele. Dar dintr'odată telegrafistul strigă sugrumat în cască:

— Foc! Foc! Trag cu tunurile în noi! Uitați-vă în față... pe stânga... în spate... pe dreapta... peste tot. Intr'adevăr, o ploae groaznică de obuze se sparg tot mai aproape în jurul nostru. Ne-au prins într'un baraj de artilerie.

Un picaj abrupt și cu motoarele în plin, ne degajează din urgia care ne înconjoară. Proectilele se sparg mereu în urma noastră și mai sus în acelaș ritm drăcesc. In sfârșit! Am scăpat.

Dar un strigăt desnălăjduit ne-a încremenit din nou:

— A căzut unul de-ai noștri! Il văd cum arde și se prăbușește la pământ...

Privim cu toții consternați. In urma noastră, jos, lângă calea ferată pe care am distrus-o, un rug uriaș se'nalță către cer. E avionul din spatele nostru care a fost lovit în plin și acum arde doborît.

Și în inima tuturora, aceeași întrebare își înfige colții de jăratec: care echipaj o fi?

VANATOAREA INAMICA

Dar n'am scăpat numai cu atât. Profitând de lărgirea rândurilor noastre, vânătoarea inamică vine să ne atace și ea.

Un avion din formația noastră e asaltat de un bârzăun tărcat și foarte ager, care-și scuipă focul prin patru mitraliere.

Ta, ta, ta, ta... intervenim și noi. Mitralierele noastre însă l-au pus pe fugă. Dintr'o răsturnare fulgerătoare și abruptă, vânătorul roșu s'a desprins de noi. Se întoarce la tovarășii lui de formație, ca să atace din nou, cu ajutoare, pe cine i-o cădea în față.

Dar noi gonim de zor. Am ajuns acum jos de tot și avioanele șueră pe deasupra capacilor. Trecem înșfârșit Prutul.

In curând ajungem cu bine acasă și roțile avionului ating iarăși pământul românesc.

MISIUNEA S'A EXECUTAT

Dar jos, ne așteaptă o nouă și dureroasă veste. Incă un echipaj lipsește la apel.

Mulți camarazi dragi și pricepuți, au căzut la datorie...

Dar misiunea a fost îndeplinită.

După aterisare, escadrilele sunt adunate în careu.

Toți suntem descoperiți. O comandă scurtă. Trupa prezintă arma pentru onor.

Comandorul, cu vocea tremurândă, citește apelul celor căzuți la datorie.

La toți ne licărește în coada ochiului o lacrimă rătăcită.

Ah! cu câtă îndârjire o să plecăm mâine iară!

Camarazii noștri vor fi răzbunați.

Sublocot. aviator rez.
GRIGORE O. IOAN